

มก. ระดมนักวิจัยหาแนวทางใช้ที่ดินรับน้ำองเพื่อบรรเทาอุทกภัย สองโครงการในพระราชดำริ "แก้มลิงพื้นที่บางบาล (1)"

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่รับน้ำองเพื่อการบรรเทาอุทกภัยขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ของพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตามแนวพระราชดำริ" เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551 ณ ห้องประชุมกำพล อดุลวิทย์ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี รองศาสตราจารย์ วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้บริหาร คณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักวิจัยจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ร่วมกันระดมความคิดเห็นในโครงการวิจัยนำร่องการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตามพระราชดำริ "แก้มลิงพื้นที่บางบาล (1)" และแนวทางการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยขนาดกลางและขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำโครงการเจ้าพระยาใหญ่

จากการศึกษาวิเคราะห์แผนการบริหารจัดการน้ำท่วมในโครงการจัดทำกรอบและประสานการบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำส่วนพระมหากษัตริย์(พ.ศ.2543) และโครงการหาความสัมพันธ์ของระดับน้ำและปริมาณน้ำปากแม่น้ำเจ้าพระยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหากยังคงมีการพัฒนาพื้นที่พักอาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมในพื้นที่เกษตรกรรมและชนบทบริเวณพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและปทุมธานีฝั่งตะวันตก พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และลพบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมขนาดใหญ่ และเคยเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึง (floodplain / แก้มลิงธรรมชาติ) และพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยของพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างโดยขนาดมาตรการแนวแนวดิตตามและควบคุมการพัฒนาใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างจริงจัง ถ้าเกิดเหตุการณ์อุทกภัยขนาดกลางและขนาดใหญ่เช่นเมื่อปี พ.ศ.2538 , 2545 และ 2549 อีกครั้งในอนาคต จะไม่สามารถกระจายยอดน้ำหลากเข้าไปเก็บกักชั่วคราวในพื้นที่เกษตรกรรมและชนบท (แก้มลิงธรรมชาติ) ของทุ่งฝั่งตะวันตกและทุ่งฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและประสิทธิภาพในช่วงเวลาจำกัด ทำให้น้ำหลากไหลลงสู่พื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างอย่างรวดเร็ว และจะไหลล้นคันป้องกันน้ำท่วมของระบบพื้นที่ปิดล้อมชุมชนปัจจุบันของพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน คาดว่าจะประมาณ 50,000 ล้านบาท ทั้งนี้จึงได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง "การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่รับน้ำองเพื่อการบรรเทาอุทกภัยขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ของพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตามแนวพระราชดำริ" ขึ้นเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาร่วมมือกันศึกษาหาแนวทางการป้องกันและช่วยกันเสนอแนะยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแบบบูรณาการและยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาทั้งระบบ โดยใช้โครงการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างและมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างประกอบกัน ซึ่งหนึ่งในมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง คือ การปรับปรุงพื้นที่เกษตรกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึงของฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาให้สามารถบริหารจัดการยอดน้ำหลากขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ไปเก็บชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่เหมาะสมเหมือนในอดีตที่ใช้พื้นที่ดังกล่าวสำหรับการบริหารจัดการอุทกภัยตามธรรมชาติ ส่วนมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวเนื่อง คือ การปรับแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกของลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างให้สามารถเป็นทั้งแหล่งรองรับการเก็บยอดน้ำหลากขนาดกลางถึงขนาดใหญ่โดยเกิดความเสียหายน้อยที่สุด และขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ที่ดินและการเสริมสร้างมาตรฐานการดำรงชีวิตของคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวด้วย